

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИЗАЙНЕРА ЖИТЛОВОГО ІНТЕР'ЄРУ

Київський національний університет культури і мистецтва, Україна

В статті розкриваються особливості і етапи розробки дизайнерських проектів житлових інтер'єрів - від першої зустрічі з замовником до авторського нагляду за реалізацією проекту.

Постановка проблеми. Житловий простір – складна і мінлива структура, в якій протікає особисте життя, задовольняються індивідуальні потреби людини, розвиваються різносторонні сімейні зв'язки. Характерною ознакою житла стає можливість якісної видозміни його внутрішнього простору у відповідності до потреб людини, змін у способі життя, структурі і складі сім'ї.

Середовище проживання повинне створювати атмосферу комфорту, захищеності, відпочинку і в той же час задовольняти умови сумісного проживання кожного члена родини. Уявлення про красиву квартиру як про об'єкт дизайну змінюються постійно. Якщо раніше ці зміни відбувалися через десятиліття, то в нинішній час вони проходять значно частіше. Тому, після придбання нової квартири, або при здійсненні ремонту старої, людина старається створити в порожніх холодних стінах щось зручне, сучасне і красиве, яке відповідало б її духовним і естетичним потребам. В більшості випадків реалізувати ці потреби в повній мірі власник житла має можливість, звернувшись за послугами до професійного дизайнера, який може допомогти оптимізувати витрати на ремонтно-будівельні роботи, зробити розрахунок необхідних матеріалів, а також перевірити варіанти оформлення інтер'єру віртуально, не вдаючись до переробок на об'єкті.

Сьогодні пересічний домовласник, як правило, є достатньо обізнаним про дизайн інтер'єрів, головним чином, через відповідну рекламу в засобах масової інформації. В результаті у багатьох із таких власників складається, помилкова уява про те, що робота дизайнера інтер'єрів зводиться, в основному, до підбору поєднання тканин, декорування стін і матеріалів підложних покриттів. Насправді, декоративна схема є останньою деталлю при розробці загального проекту. Тому, як для замовника, який раніше ніколи не користувався послугами професійного дизайнера, так і для самого дизайнера важливо буде заздалегідь визначити особливості їхньої співпраці, види і обсяги проектних робіт з врахуванням побажань клієнта. І якщо одні клієнти мають власну, давно вистраждану ідею щодо естетики інтер'єру своєї квартири і дають вказівки, які легко реалізувати, то інших клієнтів потрібно детально розпитувати, бути

уважним і терплячим, щоб отримати необхідну інформацію. Отже, готуючись навіть до першої зустрічі з клієнтом, дизайнер повинен бути готовим виступити в ролі не лише спеціаліста-консультанта, але й психолога. При цьому ніколи не слід в категоричній формі нав'язувати замовнику свої власні ідеї і смаки, що іноді характерно для молодих дизайнерів-початківців. Завдання полягає у вмінні зрозуміти вимоги клієнта і дати кваліфіковану пораду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз практики розробки і реалізації дизайнерських проектів [1], [2], [3], свідчить про те, що значна частина роботи дизайнера полягає у поетапному вирішенні проблем і прийнятті рішень, тобто в плануванні певних дій в хронологічному порядку. У деяких випадках це можна робити швидко, покладаючись на інтуїцію або власний творчий досвід. Але в більшості випадків необхідно пройти декілька основних етапів створення дизайну, починаючи від збору всієї необхідної інформації, аналізу пріоритетів, вимог і обмежень, встановлених клієнтом, пошуку альтернативних дизайнерських рішень і закінчуючи реалізацією обраного варіанту в натурі.

Формулювання цілей та завдання статті. На сьогоднішній день вітчизняний ринок дизайнерських послуг представлений досить широким спектром фахівців – від комплексних архітектурно-дизайнерських фірм до дизайнерів-індивідуалів різної кваліфікації. Але, незважаючи на вибір замовником того чи іншого дизайнера-виконавця, організація проектної діяльності останнього над об'єктом неминуче починається з обговорення майбутньої роботи. Слід мати на увазі, що більшість людей, як правило, не дуже чітко уявляє собі, як буде створюватися дизайн-проект і як проходитиме співпраця з дизайнером. І якщо до першої зустрічі замовник не бачив ніяких робіт дизайнера, то варто принести з собою папку з фотографіями реалізованих авторських об'єктів (портфоліо), або підготувати перегляд на комп'ютері, щоб продемонструвати можливі зразки. Коментарі замовника можуть допомогти скласти уявлення про те, чому саме він віддає перевагу. Іншим ефективним способом допомогти клієнту підібрати близький для нього стиль стане презентація йому «альбому ідей» інтер'єрів різних кімнат, почерпнутих із книг та журналів. Важливо також зразу обговорити прийнятний варіант складу майбутнього дизайн-проекту та відповідну вартість дизайнерської послуги – ці питання завжди найбільше хвилюють замовників. В кожному конкретному випадку адекватність ціни запропонованої дизайнерської послуги замовник завжди може співставити з діапазоном вартостей за аналогічні послуги, що пропонуються в Інтернеті на сайтах різних дизайнерських фірм.

На сьогоднішній день процедура розробки і реалізації дизайнерських рішень достатньо опрацьована, а її реалізація в повному

обсязі потребує послідовного проходження наступних п'яти етапів.

Етап 1 «Аналіз проектної ситуації». На даному початковому етапі роботи дизайнеру необхідно зібрати якомога більше інформації, яка повинна включати перелік питань про кількість членів сім'ї – дітей, батьків, бажаний стиль інтер'єру, колір стін, існуючі (бажані) види меблів, обладнання, оздоблювальні матеріали, елементи декору, аксесуари, орієнтацію кімнат відносно сторін світу, потреби в переплануванні квартири, кошти, які клієнт готовий виділити за той чи інший вид співпраці або етап роботи.

В результаті замовник отримує фахову консультацію щодо оформлення інтер'єру (ідеї стилю, функціональності, колористики, декорування, освітлення, оздоблювальних матеріалів), новинок на ринках ремонту, адреси магазинів і салонів, де можна придбати необхідні аксесуари і елементи дизайну. При цьому свої професійні рекомендації дизайнер може підкріпити декількома ескізами варіантів дизайну з наданням їх клієнту, що дає можливість останньому зразу розпочати ремонт свого приміщення, озброївшись отриманими порадами фахівця.

Етап 2 «Укладання договору на проектування». Якщо запропоновані матеріали приймаються, а кандидатура дизайнера клієнта влаштовує, останній може доручити автору довести задуману ідею до кінця. В даному випадку мова йде про розробку *дизайн-проекту інтер'єру* - пакету документів (ескізи, креслення і відомості), за якими будуть виконуватися ремонтно-будівельні і оздоблювальні роботи. Підставою для розробки проектної документації може служити стандартний договір підряду. В ньому повинні бути прописані всі наступні обумовлені з замовником етапи роботи. Такий договір є необхідним для того, щоб усі вимоги і приписи замовника були чітко зафіксовані в письмовій формі. Лише так дизайнер може убезпечити себе від можливих непорозумінь в подальшій співпраці з замовником. В договорі, як правило, узгоджуються: етапи розробки дизайнерського проекту і варіант його комплектації; графік виконання робіт; технічне завдання на розробку дизайн-проекту з характеристиками вимог і побажань замовника щодо стилю інтер'єру, кольорів, меблів і обладнання, матеріалів стінових і підложних покриттів. Крім того чітко прописуються обов'язки і відповідальність сторін; порядок здавання і приймання робіт; вартість робіт та порядок здійснення розрахунків.

Етап 3 «Розробка ескізного проекту». Ескізному проекту надається особлива роль в роботі над інтер'єром – він задає основні стилеві особливості приміщень, втілює вимоги і побажання господарів помешкання, враховуючи при цьому технічні і технологічні сторони в подальшому проектуванні, предметному наповненні внутрішнього простору. Ескізів повинно бути достатньо, щоб у господарів склалася

повна уява про те, яким стане інтер'єр після закінчення будівельно-оздоблювальних робіт, умеблювання і декорування квартири.

На цьому етапі здійснюються остаточні обміри приміщень, зазначається розташування існуючих меблів, дверей, вікон, а також інженерних комунікацій – труб, вентиляційних коробів, радіаторів, електричних розеток. Особливого значення при цьому надається визначенню несучих стін і перегородок, оскільки у клієнта може виникнути бажання здійснити певні структурні зміни в плануванні квартири – перенести перегородки, збільшити площу ванної кімнати шляхом її об'єднання з туалетом, або просто розібрати одну із перегородок. Подібні зміни називаються *переплануванням*, для якого необхідно отримати спеціальний дозвіл. Але такого дозволу можна й не отримати, якщо буде встановлено, що знесення тієї чи іншої перегородки може ослабити конструкцію будинку в цілому. Отже, все що стосується прийняття рішення щодо перепланування дизайнеру не варто проводити самостійно. Для цього існують спеціалісти-проектанти, які можуть визначити можливості передбачених змін приміщень, а також відповідні служби, які дають дозволи на проведення будь-яких змін, якщо це не зашкодить роботі основним конструктивним елементам будівлі. В подібних випадках замовника слід заздалегідь проінформувати про необхідність розробки спеціальної документації – *робочого проекту перепланування*, з залученням фахівців, що мають відповідні дозволи (ліцензії, сертифікати) на такий вид діяльності згідно з існуючим законодавством.

Закінчений ескізний проект інтер'єру включає : обмірні креслення приміщень з прив'язкою інженерних комунікацій; варіанти планувальних рішень (перепланування) квартири; ескізний план розташування меблів; план підлоги з зазначенням типів покриттів; ескізний план стелі; план розміщення сантехніки (без прив'язки випусків); перспективні зображення основних приміщень, виконаних в ручній або комп'ютерній графіці.

Етап 4 «Розробка робочого проекту». На данному етапі (після затвердження замовником ескізного проекту) розробляється вся необхідна робоча документація для майстрів і будівельників, щоб втілити авторський задум в життя.

В результаті розробки робочого проекту замовник отримує комплект технічних креслень (технологічних рішень), який включає: обмірний план з експлікацією існуючих приміщень; план розташування меблів та обладнання; план демонтажу перегородок і конструкцій (у випадку перепланування); план квартири після перепланування; план розташування меблів, сантехнічного обладнання та побутових приладів; план підлоги з зазначенням її малюнків і розмірів; план і розрізи стелі з розміщенням освітлювальних приладів; план управління освітленням; план розташування електрообладнання, основні розрізи і розгортки стін

приміщень; план з маркуванням та відомістю типів вікон і дверей; відомість оздоблювальних матеріалів, техніки, обладнання і меблів. У випадках проектування складного інтер'єру цей список може бути доповнений додатковими кресленнями.

Етап 5 «Проведення авторського нагляду за реалізацією проекту».

Даний етап передбачає регулярні виїзди дизайнера на об'єкт, консультації і контроль над реалізацією проекту, внесення в нього при необхідності відповідних коригувань. Авторський нагляд дозволяє втілити проект максимально точно. Дизайнер разом з замовником виїжджає в салони і магазини для підбору матеріалів, виробів, сантехніки, світильників, меблів, елементів декору, гардин, живопису і скульптури. Адже неправильний вибір всіх цих елементів може призвести до суттєвих відмінностей кінцевого результату дизайну інтер'єру від задуманої ідеї.

Важливим аспектом професійної діяльності дизайнера інтер'єрів є пошук замовлень. Клієнти часто звертаються до дизайнера тому, що його рекомендували попередні замовники, які залишилися задоволеними його роботою. Іншим ефективним способом привабити клієнтів може стати персональна реклама – від розміщення портфоліо індивідуальних творчих робіт, розміщених на персональному сайті в Інтернеті до опублікованої статті в місцевій газеті або журналі, що свідчить про успішну роботу автора над тим чи іншим дизайн-проектом.

Висновки. Процедура розробки дизайнерських проектів житлових інтер'єрів в кожній конкретній ситуації має свої особливості, обумовлені як ступінню складності об'єкту проектування, так і характером договірних стосунків з замовником. Організація цього процесу залежить від індивідуальних творчих здібностей дизайнера, його професійної майстерності та досвіду роботи.

Молодим спеціалістам-дизайнерам варто усвідомлювати, особливо на початку їхньої творчої діяльності, що хоча робота дизайнера вимагає значних затрат часу і часто супроводжується психологічними перевантаженнями, вона дозволяє унікальним способом поєднувати творчі і організаторські здібності автора-розробника, і похвала клієнта після успішного завершення всіх робіт стане для нього найвищою нагородою.

Література

1. *Винарчикова Я.* Современный жилой интерьер: идеи, дизайн, решения /пер. со словацк. – М.: Издательский дом «Ниола 21-й век», 2005. – 200с.
2. *Йожеф Косо.* Квартира, загородный дом. Планировка и дизайн интерьера /Пер.с венгер. – М. : ЗАО «Издательская группа "Контэнт"», 2007. – 216с.

3. *Гиббс Дженни*. Настольная книга дизайнера интерьера /Пер. с англ. – М. : ЗАО «БММ», 2006. -112с.

ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ ПРОЕКТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДИЗАЙНЕРА ЖИЛОГО ИНТЕРЬЕРА

Н.И. Жук

В статье раскрываются особенности и этапы разработки дизайнерских проектов жилых интерьеров - от первой встречи с заказчиком до авторского надзора за реализацией проекта.

PECULIARITIES OF ORGANIZING PROJECT ACTIVITY OF A HOUSING INTERIOR DESIGNER

M. J. Zhuk

In the article the peculiarities and stages of creating design projects for housing interiors are revealed – from the first meeting with the client up to the author's supervision over the fulfillment of the project.